

Dosarul nr. 3ra-679/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: V. Chisilița)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V. Negru, E. Palanciuc, A. Minciuna)

ÎNCHEIERE

08 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Ivan Cucoș împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoană terță Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ individual, obligarea recalculării mărimii pensiei și achitării diferenței pensiei recalculate,

împotriva deciziei din 26 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 13 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La 05 iunie 2018, Ivan Cucoș a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoană terță Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ individual, obligarea recalculării mărimii pensiei și achitării diferenței pensiei recalculate.

În motivarea acțiunii reclamantul Ivan Cucoș a indicat că a activat în cadrul organelor de poliție în perioada 01 iunie 1992 – 01 iunie 2010. În temeiul Ordinului nr. 47ef din 04 iunie 2010, serviciul în poliție precum și contractul individual de muncă au încetat, cu dreptul de a primi pensie pe linia Ministerului Afacerilor Interne. La eliberarea din serviciu, a fost calculată vechimea în muncă pentru stabilirea pensiei, care a constituit - 20 ani 03 luni 08 zile. Totodată, a fost stabilită pensia în mărime de 50 % din suma soldei.

Reclamantul a menționat că la calcularea vechimii în muncă, la eliberarea din

serviciu nu a fost luată în considerare perioada de activitate în izolatorul de detenție provizorie așa cum indică pct.8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994. Potrivit art.18 lit. c) al Legii nr.1544 din 23 iunie 1993 privind asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art.13 lit. a) militarilor care îndeplinesc serviciu prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, al cărui mod este prevăzut de Guvern, se ia în calcul timpul de îndeplinire a serviciului în condiții deosebite - în condiții avantajoase respective.

Reclamantul a mai indicat că conform fișei matricole, eliberată de Ministerul Afacerilor Interne, a activat în cadrul izolatorului de detenție provizorie în următoarele perioade: 18 februarie 2002 – 02 decembrie 2002 - polițist pază și escortă al secției serviciului administrativ a Comisariatului de Poliție mun. Bălți al IPJ Bălți; 02 decembrie 2002 – 08 iulie 2003 - polițist pază și escortă al izolatorului de detenție provizorie al secției Instituției Speciale a CPM Bălți al IPJ Bălți; 08 iulie 2003 – 21 iulie 2005 - polițist pază și escortă al izolatorului de detenție provizorie al secției Instituției Speciale a Comisariatului de Poliție mun. Bălți al IPJ Bălți; 21 iulie 2005 – 23 februarie 2007 - polițist pază și escortă al izolatorului de detenție provizorie al secției Instituției Speciale a CPM Bălți; 23 februarie 2007 – 01 iunie 2010 - ajutor al inspectorului de serviciu al izolatorului de detenție provizorie al secției Instituției Speciale a Comisariatului de Poliție mun. Bălți. Reieșind din activitatea desfășurată în cadrul izolatorului de detenție provizorie, care presupunea paza și escortarea persoanelor deținute, precum și cele condamnate, urma să beneficieze de unele avantaje și anume calcularea a unei luni de serviciu ca două luni vechime în muncă, în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și Legii nr. 1036 din 17 decembrie 1996.

Reclamantul a mai menționat că la 19 februarie 2018, a expediat în adresa Ministerului Afacerilor Interne cerere prealabilă, prin care a solicitat recalcularea vechimii în muncă. În consecință, la 19 aprilie 2018 Inspectoratul de Poliție Bălți a eliberat certificatul nr. 146 cu mențiunea: „potrivit informațiilor gestionate de către Ministerul Afacerilor Interne, vechimea în muncă la 01 iunie 2010 a constituit 28 ani 06 luni și 18 zile”. În așa mod, vechimea în muncă a fost mărită cu 08 ani 03 luni și 10 zile. Certificatul respectiv a fost elaborat în temeiul ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018 cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne și a fost eliberat pentru a fi prezentat la Casa Națională de Asigurări Sociale.

Reclamantul a specificat că la 25 aprilie 2018 a expediat în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale cerere prealabilă, prin care a solicitat recalcularea pensiei în dependență de vechimea în muncă majorată și achitarea diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, începând cu 01 iunie 2010 și până în prezent. La data de 21 mai 2018 a fost recepționat răspunsul din partea Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-953/18 din 14 mai 2018, prin care a fost informat că nu există temei pentru recalcularea pensiei.

Reclamantul Ivan Cucoș consideră că prin certificatul nr. 146 din 19 aprilie 2018, a fost recunoscut că de facto la eliberarea din serviciu a avut o vechime în muncă de 28 ani 06 luni și 18 zile și anume din data de 01 iunie 2010, avea dreptul să beneficieze

de pensie în mărime de 75 % din suma soldei, și nu 50 %, cum eronat a fost anterior calculat. Conform art. 54 Legii nr.1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, sumele pensiei neprimite la timp din vina organelor care au stabilit sau care plătesc pensia se plătesc pentru perioada precedentă fără limite în timp. Aceeași regulă este consacrată și în art. 35 Legii nr. 156 privind pensiile de asigurări sociale de stat, care prevede că, pensia neplătită la timp din vina organului de asigurări sociale care stabilește sau plătește pensia se achită fără nici un fel de limite în termen. În conformitate cu art.14 din Convenția pentru interzicerea discriminării și art. 1 din Protocolul 1 referitor la protecția proprietății, Curtea Europeană a reținut că „noțiunea de bun înglobează orice interes al unei persoane de drept privat ce are valoare economică, astfel încât dreptul la pensie și, evident, dreptul la salariu sunt asimilate dreptului de proprietate”(cauza Buchen versus Cehia). Din această perspectivă, apare ca fiind evident că pensia de serviciu, așa cum este în prezent reglementată și având cuantumul stabilit de lege, constituie un drept de proprietate în sensul Convenției și Protocoalelor adiționale, iar reducerea prin recalculare a acestui drept ar echivala cu o expropriere. Refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale de a recalcula mărimea pensiei, prin prisma practicii Curții Europene a Drepturilor Omului și a legislației naționale se echivalează cu expropriere.

Reclamantul a solicitat admiterea acțiunii, recunoașterea ilegalității răspunsului nr. C-953/18 din 14 mai 2018 a Casei Naționale de Asigurări Sociale la cererea prealabilă, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale privind recalcularea mărimii pensiei, cu stabilirea pensiei în cuantum de 75 % din suma soldei, începând cu 01 iunie 2010, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale, privind efectuarea achitării diferenței pensiei recalculate, în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, începând cu 01 iunie 2010.

Prin încheierea protocolară din 08 noiembrie 2018, a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost atras în proces în calitate de persoană terță Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova. (f.d.50, vol. I)

Prin hotărârea din 13 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Ivan Cucuș împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoană terță Ministerul Afacerilor Interne cu privire la contestarea actului administrativ individual, obligarea recalculării mărimii pensiei și achitării diferenței pensiei recalculate, s-a anulat refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-953/18 din 14 mai 2018 privind recalcularea pensiei, s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze lui Ivan Cucuș mărimea pensiei în cuantum de 74 % din suma soldei începând cu 01 iunie 2010, precum și s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să achite lui Ivan Cucuș diferența pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, începând cu 01 iunie 2010.

Prin decizia din 26 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 13 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Ivan Cucuș împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoană terță Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova

cu privire la contestarea actului administrativ individual, obligarea recalculării mărimii pensiei și achitării diferenței pensiei recalculate.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că la 25 aprilie 2018, reclamantul Ivan Cucoș s-a adresat cu cerere prealabilă în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale solicitând recalcularea pensiei în legătură cu recunoașterea că activitatea sa în calitate de polițist pază și escortă al izolatorului de detenție provizorie al secției Instituției Speciale a CPM Bălți al IPJ Bălți echivalează cu două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, în acest sens prezentând certificatul justificativ eliberat de angajator la 19 aprilie 2018. (f.d.18, 15). Casa Națională de Asigurări Sociale, prin răspunsul nr. C-953/18 din 14 mai 2018, i-a refuzat reclamantului Ivan Cucoș în recalcularea pensiei motivând că conform Ordinului Ministrului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018, a fost recalculeată vechimea în muncă a reclamantului cu înlesniri două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, totodată, ordinul nominalizat prevede eliberarea confirmărilor la stabilirea pensiei, nu și la recalcularea pensiei stabilite anterior. (f.d.19)

Instanța de apel a constatat că reclamantul Ivan Cucoș a activat în cadrul organelor afacerilor interne în perioada 11 ianuarie 1968 – 01 iunie 1992. La 21 iunie 2010, Ministerul Afacerilor Interne a întocmit calculul vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei lui Ivan Cucoș, plutonierului major de poliție, ajutor al inspectorului de serviciu al inspectorului de serviciu al Izolatorului de detenție provizorie al Secției instituției speciale a Comisariatului de poliție Bălți, potrivit căruia, vechimea în serviciu (vechimea totală în muncă) pentru fixarea pensiei constituie 20 ani 03 luni 08 zile. (f.d. 86-87) În temeiul calculului vechimii în muncă, reclamantului i-a fost stabilită pensia pe linia Ministerului Afacerilor Interne în proporție de 50 % din cuantumul soldei. (f.d. 83) Conform ordinului MAI nr. 96 din 20 martie 2018 cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul MAI, s-au acordat înlesniri două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri din cadrul subdiviziunilor, autorităților administrative și instituțiilor din subordinea MAI, pe perioada activității în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarelor de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie).

La 19 aprilie 2018, Inspectoratul de Poliție Bălți a eliberat lui Ivan Cucoș certificatul nr. 146, cu mențiunea că perioadele de activitate ale reclamantului 18 februarie 2002-01 iunie 2010, care a efectuat serviciul în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie al Secției Instituției Speciale a Comisariatului de Poliție Bălți, urmează a fi calculate cu înlesniri (avantaje) pentru stabilirea pensiei, cu acordarea a două luni vechime în muncă pentru o lună în serviciu, constituind în total 16 ani 06 luni 26 zile. (f.d.15) Prin certificatul eliberat de Inspectoratul de Poliție Bălți din 20 iunie 2010, se atestă că Ivan Cucoș a realizat o vechime totală în serviciu de 20 ani 03 luni 08 zile. (f.d. 87) La 25 aprilie 2018, Ivan Cucoș s-a adresat către Casa Națională de Asigurări Sociale cu o cerere prin care a solicitat recalcularea pensiei ținând cont de vechimea în muncă calculată cu înlesniri. (f.d. 8) Casa Teritorială de Asigurări Sociale, prin răspunsul C-953/18 din 14 mai 2018, i-a refuzat reclamantului în satisfacerea cerințelor. (f.d.19)

Instanța de apel a reținut că prima instanță a ajuns la o concluzie justă și întemeiată privind temeinicia cerințelor reclamantului, ori activitatea în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de detenție provizorie, se circumscriu prevederilor art. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994. Sarcinile de bază prioritare ale funcției rezidă în predarea și primirea persoanelor escortate; asigurarea respectării regulilor și regimului de către persoanele escortate; curmarea acțiunilor periculoase sau interzise ale persoanelor reținute și arestate.

Instanța de apel a notat că din esența normelor de drept enunțate rezultă că pentru calcularea vechimii în munca cu înlesnirile solicitate, este necesar ca persoana să întrunească două condiții, și anume: instituția în care persoana execută serviciul să fie o subdiviziune indicată în pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și să exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici. Ca urmare, colaboratorii care efectuează serviciul de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), au dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-se două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, în ordinea prevăzută de pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994. Prin urmare, instanța de fond întemeiat a conchis că, în virtutea legislației în vigoare, sistemul penitenciar este subordonat Ministerului Justiției, iar instituțiile penitenciare sunt subordonate entității din cadrul respectivei autorități publice centrale de specialitate, nu anihilează dreptul de a beneficia de avantajele prescrise în Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, persoanelor care deși fac parte din instituții distincte, realmente își îndeplinesc serviciul în cadrul instituțiilor penitenciare și execută atribuții specifice în acest sens or, o altă abordare este susceptibilă să discrimineze angajații organelor afacerilor interne în raport cu angajații sistemului penitenciar.

Instanța de apel a reținut că este justă și întemeiată concluzia primei instanțe cu referire la justetea calculului vechimii în muncă de 28 ani 06 luni și 18 zile stabilit reclamantului și reflectat în certificatul nr. 146 din 19 aprilie 2018 (f.d.15, 15 verso), eliberat de Inspectoratul de Poliție Bălți, care a ținut cont de rigorile legislației abordate supra și a stabilit vechimea în muncă cu avantaje, două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu. Având în vedere că stagiul vechimii în muncă influențează asupra mărimii pensiei, instanța de fond întemeiat a concluzionat că eroarea autorității cu atribuții de stabilire și calculare a pensiei a generat situația achitării începând cu perioada de 01 iunie 2010 și până în prezent a unei pensii mai mici lui Ivan Cucoș.

Conform dispozițiilor art. 54 al Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, suma pensiei calculată pentru pensionarii din rîndurile militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și pentru familiile acestora și nesolicitată la timp se plătește pentru perioada precedentă, însă cel mult pentru 3 ani premergători datei solicitării pensiei. Sumele pensiei neprimite la timp din vina organelor care au stabilit sau care plătesc pensia se plătesc pentru perioada precedentă fără limite în timp. Dat fiind faptul că, anume Ministerul Afacerilor Interne urma să calculeze și să stabilească reclamantului pensia ținând cont

de vechimea în muncă de 28 ani 06 luni și 18 zile, instanța de fond întemeiat a reținut că, în situația reclamantului, acesta nu a primit la timp pensia în cuantumul corespunzător, din vina organului care a stabilit pensia, ca urmare, contrar argumentelor invocate de apelant, intimatul are dreptul de a pretinde achitarea diferenței de pensie neplătită pentru perioada precedentă, fără limită de timp.

În consecința a celor constatate, instanța de fond just a considerat că refuzul autorității publice, expus în răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-953/18 din 14 mai 2018, de a supune recalculării pensia acordată lui Ivan Cucoș, ținând cont de vechimea în muncă calculată cu înlesniri, este neîntemeiat urmând a fi anulat. În aceeași ordine de idei, întemeiat a fost admisă și cerința reclamantului privind obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să efectueze recalcularea cuantumului pensiei lui Ivan Cucoș și să-i achite diferența pensiei recalculate, în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, luându-se în considerare recalcularea vechimii în muncă, două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, efectuată de Ministerul Afacerilor Interne, pentru perioadele de activitate ale reclamantului în funcția de: polițist de pază și escortă al secției serviciului administrativ a a CPM Bălți al IPJ Bălți, polițist de pază și escortă al IDP al secției instituții speciale CPM Bălți al IPJ Bălți, polițist de pază și escortă al IDP al secției instituții speciale CPM Bălți, ajutor al inspectorului de serviciu al IDP CP Bălți, reflectate în certificatul nr. 146 din 19 aprilie 2018 al Inspectoratului de Poliție Bălți.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei instanței de apel, la data de 15 aprilie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii depuse de Ivan Cucoș.

În motivarea recursului recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat că își exprimă dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, deoarece instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată și au interpretat în mod eronat legea.

Recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale a menționat că instanțele ierarhic inferioare au conchis că certificatul nr. 146 din 19 aprilie 2018, eliberat de către Inspectoratul de Poliție Bălți, reprezintă un act juridic licit care urmează a fi luat în considerare la recalcularea pensiei intimatului Ivan Cucoș.

Recurenta a relatat că certificatul nr. 146 din 19 aprilie 2018, eliberat de către Inspectoratul de Poliție Bălți, prin care intimatului i s-a recalculat cu înlesniri 1:2 vechime în muncă pentru perioada 18 februarie 2002 – 01 iunie 2010, a fost întocmit în temeiul ordinului nr. 96 din 20 martie 2018, emis de către Ministerul Afacerilor Interne „Cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, însă ordinul nr. 96 din 20 martie 2018 emis de către Ministerul Afacerilor Interne, nu poate produce efecte juridice deoarece contravine actelor normative în vigoare.

Recurenta a invocat prevederile art. 16 alin. (1) și (2) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, în care este stipulat că autoritățile administrației publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome emit sau aprobă, în condițiile legii, acte normative. Actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome sunt emise sau aprobate numai în

temeiul și pentru executarea legilor și a hotărârilor Guvernului. Actele normative respective se limitează strict la cadrul stabilit de actele normative de nivel superior pentru executarea cărora se emit sau se aprobă și nu pot contravine prevederilor actelor respective. În clauza de adoptare a actelor normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome se indică expres actul normativ superior în temeiul căruia acestea sunt emise sau aprobate. Actelor normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome se aplică numai în partea în care nu depășesc cadrul stabilit de actul normativ de nivel superior pentru executarea căruia a fost emis și nu contravin prevederilor actelor respective.

Recurenta a specificat că ordinul nr. 96 din 20 martie 2018, emis de Ministerul Afacerilor Interne, în conformitate cu prevederile pct.7 lit. g) și pct.8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar, depășește prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis, ori Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, nu conține prevederile prevăzute în ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018, perioada de activitate în cadrul subdiviziunilor de paza, escortă și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală izolatoarele de detenție provizorie. Prevederile pct.7 lit. g) și pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, prevăd expres circumstanțele în care la calcularea vechimii în muncă se acordă două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu și anume, în instituțiile penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

Recurenta a relatat că două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu se acordă persoanelor care au activat în penitenciare de tip închis și nu provizoriu cum este indicat în ordinul emis de Ministerul Afacerilor Interne. În asemenea circumstanțe se constată că odată ce ordinul nr. 96 din 20 martie 2018, emis de către Ministerul Afacerilor Interne, nu poate produce efecte juridice, respectiv și certificatul nr. 146 din 19 aprilie 2018, eliberat de către Inspectoratul de Poliție Bălți, prin care s-a recalculat vechimea în muncă a intimatului Ivan Cucoș, nu au vreo valoare juridică, fiind nul.

Recurenta a specificat că pretențiile intimatului Ivan Cucoș în vederea obligării Casei Naționale de Asigurări Sociale la recalcularea pensiei, sunt ilegale și pasibile respingerii integral, ori certificatul nr. 146 din 19 aprilie 2018, eliberat de către Inspectoratul de Poliție Bălți, prin care intimatului i s-a calculat perioadele de referință cu înlesniri - 1 la 2, urmează a fi apreciată critic deoarece reprezintă un act juridic lovit de nulitate, pe motiv că contravine normelor imperative și anume Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar.

Recurenta consideră că în cazul dedus judecății sunt relevante prevederile art. 217 alin. (1) Cod civil, care stipulează că nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată o

invocă din oficiu.

Recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale, de asemenea a invocat prevederile art. 51, art.61 al Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993, asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, recalcularea pensiilor stabilite anterior, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și familiilor acestora, în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi, se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare. Dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devereme de data punerii în aplicare a prezentei legi. În cazul apariției unor circumstanțe care implică modificarea mărimilor pensiilor stabilite pentru militarii în termen și familiile acestora, recalcularea pensiilor se efectuează în termenele stabilite de Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat. Recalcularea pensiilor pentru militarii care au satisfăcut serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și pentru funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și pentru familiile acestora se efectuează de la data de 1 a lunii următoare celei în care au survenit circumstanțele ce cauzează modificarea mărimii pensiei. Totodată, dacă pensionarul beneficiază de dreptul la majorarea pensiei, diferența de pensie i se poate plăti doar pentru 12 luni trecute.

La 28 mai 2020 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Ivan Cucoș și Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova copia recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 26 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 161 vol. I).

Completul specializat relevă că intimatul Ivan Cucoș și Ministerul Afacerilor Interne au recepționat copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, fapt confirmat prin avizele de recepție anexate la materialele cauzei (f.d. 162-163 vol. I).

Intimații Ivan Cucoș și Ministerul Afacerilor Interne nu și-au valorificat dreptul de a depune referințe la recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 26 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Conform art. 245, alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Conform art. 245, alin. (2) din Codul administrativ, motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul relevă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 26 februarie 2020, în lipsa reprezentantului Casei Naționale de Asigurări Sociale Carolina Corj, fiind notificată recurentei Casei Naționale de Asigurări Sociale, la data de 12 martie 2020, fapt ce se confirmă prin dovada trimiterii poștale anexată la materialele cauzei (f.d. 148, vol. I).

Prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.55 din 17 martie 2020 a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 17 martie -15 mai 2020.

Prin dispoziția nr. 1 din data de 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova termenele de exercitare a căilor de atac aflate în curs la data instituirii stării de urgență se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență, termenul de declarare a recursului motivat pentru Casa Națională de Asigurări Sociale după întrerupere a început a curge de la data de 16 mai 2020.

În aceste circumstanțe recursul motivat înaintat de către Casa Națională de Asigurări Sociale la 15 aprilie 2020, se consideră a fi depus în termen.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursurile se declară inadmisibile în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal

fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, 7 p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale este inadmisibilă.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan